

Monumentnummer*: 520713

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 10 augustus 2001
Kadaster deel/nr 82705/180

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*			
Santpoort-Zuid		Velsen		Noord-Holland			
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Wüstelaan	79 A	A		2082 AB	Santpoort-Zuid		
Wüstelaan	79 B	B		2082 AB	Santpoort-Zuid		
Wüstelaan	77			2082 AB	Santpoort-Zuid		
Wüstelaan	79			2082 AB	Santpoort-Zuid		
Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding		Grondperceel		
Velsen	F				9365		

Omschrijving**

Inleiding

Aan de noordwestzijde van de Wüstelaan gelegen voormalige openbare BEWAARSCHOOL met bijbehorende ONDERWIJZERSWONING daterend uit 1890. De onderwijzerswoning is links van het schoolgebouw gesitueerd en daarmee door een tussenlid verbonden. Het geheel werd gebouwd op het landgoed Spaarnberg naar ontwerp van de Haarlemse architect L. Ritter. Opdrachtgever was de toenmalige eigenaresse van het landgoed, baronesse O. Wüste - von Gotsch. Het betreft hier een schoolvoorbeeld van laat 19de-eeuws eclecticisme met zowel kenmerken van neorenaissance als chaletstijl. In 1918 is de bewaarschool uitgebreid met een bibliotheek haaks op de achtergevel. Vervolgens werd het gebouw in 1932 verbouwd tot badhuis waarbij tegen de achtergevel van de bibliotheekvleugel een aanbouw is gerealiseerd.

N.B. De genoemde aanbouw uit 1932 valt buiten de bescherming.

Omschrijving

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Het gebouw bestaat uit drie volumes: een evenwijdig aan de weg gesitueerde school met een rechthoekige plattegrond en een hoogte van één bouwlaag onder een afgeplat schilddak, links hiervan een op onregelmatig grondplan gebouwde onderwijzerswoning van twee bouwlagen onder een samengesteld dak, en tussen de school en de woning een laag tussenlid met plat dak. Zowel het dak van de school als van de onderwijzerswoning heeft een dekking van gesmoorde pannen en een uitgezwenkte dakvoet dat uitsteekt op geprofileerde schoren. De buitengevels zijn boven een gepleisterde plint opgetrokken in rode machinale waalsteen in halfsteens verband met snijvoeg en bovenaan voorzien van een lijst waarboven siermetselwerk tussen de genoemde schoren. Verder worden de gevels onder meer verlevendigd door cordonlijsten onder de vensters en geprofileerde lateien boven de vensters die op hun beurt ontlast worden door segmentbogen. De onderwijzerswoning heeft bovendien ter hoogte van de verdiepingsvloer een hoofdgestel en op de hoeken uitkragende sierblokken van zandsteen. De vensters van de onderwijzerswoning zijn in tegenstelling tot die van de school voorzien van persiennes.

De voorgevel (ZO) van de school wordt door vier pilasters, die verfraaid zijn met uitkragende zandsteenblokken en roze voegwerk, geleed in drie brede traveeën. In elke travee bevindt zich een liggend venster bestaande uit vier door zandstenen pilasters gescheiden ramen met bovenlicht. De bovendorpels zijn evenals de tussendorpels uitgevoerd als een zandstenen lijst en worden ontlast door vier segmentboogjes die overspannen worden door één brede segmentboog. Ter hoogte van de tussendorpels is de gevel voorzien van een gepleisterde band. In het midden van de voorgevel bevindt zich een getoogd keldervenster waarvoor een gemetselde koekoek. De middelste travee wordt benadrukt doordat het dakvlak erboven naar de nok toe opgewipt is om te kunnen dienen als basis voor een ventilatie-opbouw. De laatste is uitgevoerd als een vierkante dakruiter met een leigedekte vierzijdige spits bekroond door een windwijzer in de vorm van een schip. In het smalle blinde muurvlak rechts van de rechter travee is een zandstenen gedenksteen ingemetseld met het volgende opschrift: "Gedenksteen/ Gelegd door/ OLGA WÜSTE/ Geb: von GOTSCH/ 5 Augustus 1890." Boven de rechterzijgevel (NO) van de school zet het schilddak zich lager door. In deze gevel bevindt zich rechts een ingang waarboven de dakvoet is opgewipt. Tegen de blinde linkerzijgevel (ZW) sluit het tussenlid aan bestaande uit een voormalige verbindingsgang (met granitovloer) en aan de voorzijde hiervan een portico met meerkleurige tegelvloer. Het platte dak boven de portico rust op houten stijlen. De achtergevel (NW) van de school heeft links een portaaluitbouw waarin een deur en een raampje. De aangebouwde vleugel haaks op de achtergevel is één bouwlaag hoog onder een afgeplat schilddak dat aansluit tegen het hoofddak en eveneens gedekt is met gesmoorde kruispannen. Ook het muurwerk is identiek aan dat van de school. De noordoostgevel van de aanbouw telt zeven liggende zesruits ijzeren vensters met kathedraalglas waarboven één brede vensterpartij met ijzeren roedenramen. De onderwijzerswoning heeft een twee bouwlagen hoge L-vormige kern (onder een eveneens L-vormig schilddak) waartegen middenvoor een uitbouw van anderhalve bouwlaag met aan de voorzijde een driezijdige erker. Zowel in de voorkant als de schuine zijden van de laatste bevindt zich een schuifvenster, de buitenste met een rijke zandstenen sluitsteen in de segmentboog erboven. Het balkon boven de erker is voorzien van een houten lattenhek met uitgesneden siermotieven en toegankelijk via een dubbele glasdeur. Hierboven heeft het schilddak van de uitbouw een haaks insnijdend zadeldak met een ruim overstek ondersteund door een houten spitsboog die rust op twee op het balkonhek geplaatste zuiltjes. Boven de parterre is de uitbouw opgetrokken in houten vakwerk opgevuld met metselwerk. In de linkerzijgevel (ZW) van de uitbouw bevindt zich een schuifvenster; de rechterzijgevel (NO) van de uitbouw heeft een uitgemetseld rookkanaal verfraaid met floraal siersmeedwerk. Rechts hiervan is de voorzijde van de L-vormige kern voorzien van een smal schuifvenster, en de rechterzijgevel van een T-venster linksboven en een dubbele paneeldeur met floraal siersmeedwerk die opent op de portico. In de linkerzijgevel van de L-vormige kern bevinden zich op beide bouwlagen twee gekoppelde schuifvensters en op het dakschild erboven een dakkapel met leigedekt zadeldak en windveren in spitsboogvorm. Het terugliggende linker gedeelte van de linkerzijgevel is op een partererraampje na gesloten. De achtergevel (NW) heeft op de verdieping een T-venster en beneden een door een twaalfruits schuifvenster geflankeerde paneeldeur waarin twee ramen naast elkaar en waarboven een

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

bovenlicht. Links van de achtergevel bevindt zich een uitbouw van één bouwlaag met plat dak waarin een opgeklampte deur van kraalschroten.

Het INTERIEUR van de onderwijzerswoning is nog grotendeels oorspronkelijk en onder meer voorzien van rijk omlijste paneeldeuren, veel vaste kasten, een stucplafond met florale midden- en hoekornamenten in de kamer middenvoor, links- en rechtsboven de erker in deze kamer een Ionisch kapiteel waaronder een schelpmotief, in de kamer linksachter een stucplafond met foraal middenornament en een zwartmarmere hoekschouw, in de centrale hal een meerkleurige (geel/rood/zwart) tegelvloer en een trap met onderaan een kwart en een houten trappaal waartegen de op gietijzeren spijlen (met middenornament) rustende handlijst eindigt, onder deze trap een trap met onderaan een kwart naar de kelder die voorzien is van gesmoorde plavuizen en een stolpraam met diefijzers, in de keuken rechtsachter een witte tegellambrisering, een sobere hoekschouw met bordenplank en twee vaste kasten met tegelvloer, en op de eerste verdieping een ruime overloop en twee slaapkamers waarvan de kamer linksachter een afgeschuinde hoek heeft (waarachter een rookkanaal) gedecoreerd met twee Ionische pilasters die een rondboog dragen. Vanaf de overloop geeft een paneeldeur toegang tot een met kraaldelen omtimmerde trap met onderaan een kwart leidend naar de zolder. De laatste heeft brede vloerdelen en een met brede delen beschoten gordingenkap. Van de drie afgeschoten zolderkamertjes dateert de via een spiegelbeklampte deur toegankelijke linker uit de bouwtijd (de twee andere zijn gezien hun meerpaneelsdeur vermoedelijk in het interbellum aangebracht). Het interieur van de school is verbouwd.

Waardering

Het gebouw met bijbehorend interieur is van algemeen belang wegens architectuur- en cultuurhistorische waarde als grotendeels gaaf bewaard gebleven voorbeeld van uit charitatieve overwegingen gestichte openbare bewaarschool met onderwijzerswoning uit het laatste kwart van de 19de eeuw, opgetrokken in eclectische bouwtrant.

Hoofdcategorie

Cultuur, gezondheid en wetenschap

Subcategorie

Onderwijs en wetenschap

Functie

Schoolgebouw